

Interakcije između supervizora finansijskog sektora, revizora, te drugih supervizijskih nadležnih institucija

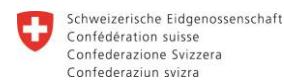
Pascal Frerejacque, Viši službenik za operacije, CFRR, Svjetska banka

24. oktobar 2017. godine, Beč

Napredovanje u regulisanju računovodstva i revizije: Unapređivanje usklađenosti kroz bolje sprovođenje i dodatne zahteve za nefinansjsko izvještavanje

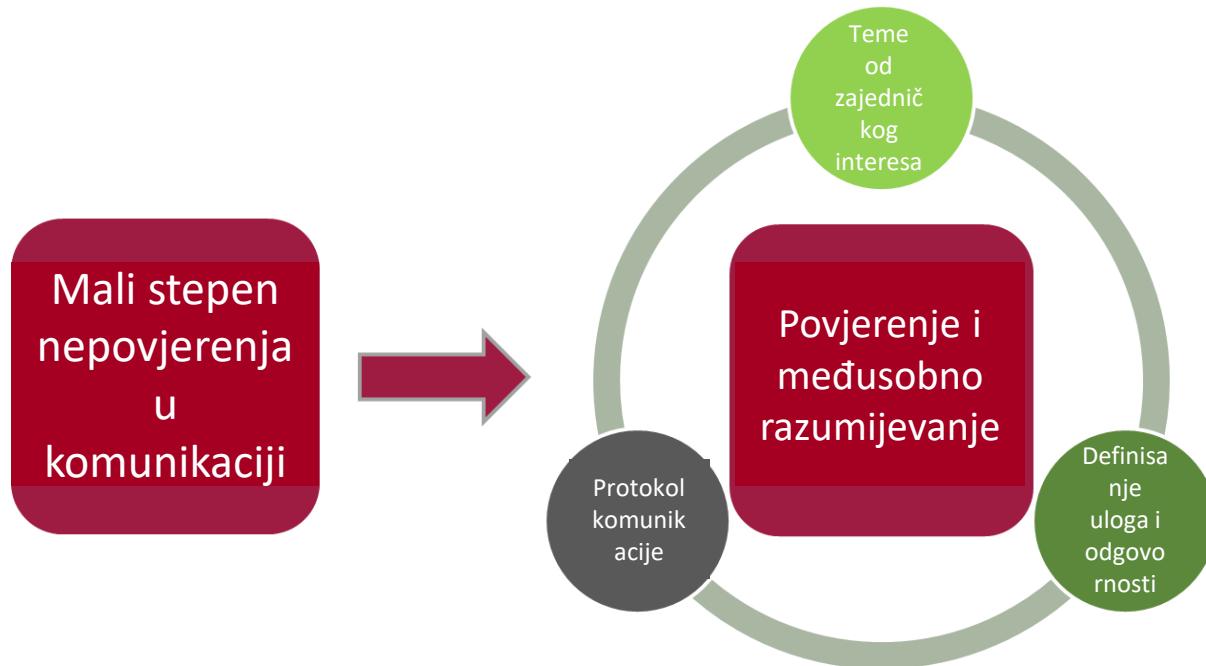
This event is co-funded by:

European
Union

Uvod: Djelotvoran angažman

“U tekućem periodu imamo koristi iz dugoročnih investiranja u odnose između supervizora i revizora:

Mnogo smo investirali u tu strukturu komunikacije u toku više od 10 godina, a sigurni smo da moramo da nastavimo da 'investiramo'. Nizozemska

Ključni izazov: Nalaženje prave ravnoteže

Pregled ključnih publikacija

Dokument Bazelskog komiteta za superviziju
banaka o Eksternoj reviziji banaka
2014. godine

CFRR»
Centre for Financial
Reporting Reform

 WORLD BANK GROUP
Governance

Anketa CFRR Svjetske
banke o odnosu između
revizora i supervizora
2015. godine

Evropska
nadležna
institucija za
osiguranje i
penzije za
zanimanja
2016. godine

Smjernice Evropske
nadležne institucije
za bankarstvo za
komunikacije između
nadležnih institucija i
revizora
2016. godine

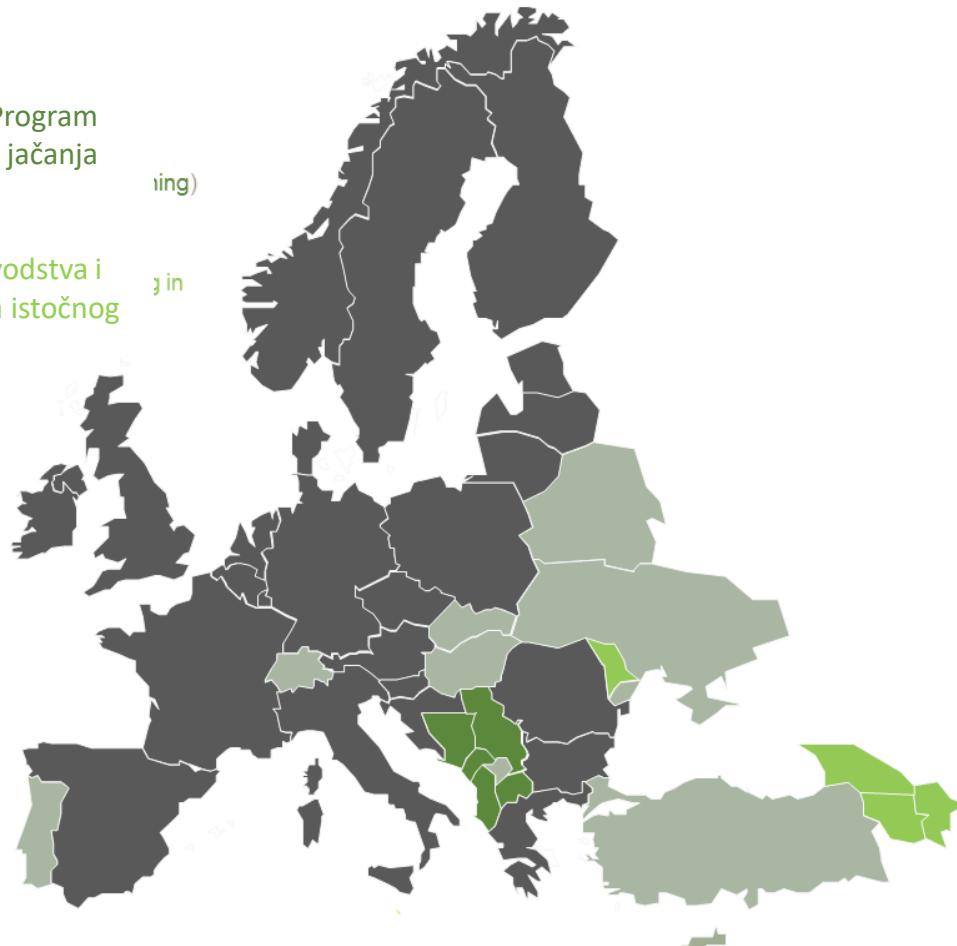
Odricanje od odgovornosti

1. Radnje predstavljaju sugestije / dobre prakse o kojima se izvještava, i nisu iscrpne
2. Supervizori i eksterni revizori bi takođe trebalo da uzmu u obzir sljedeće t:
 - a) Radnje **ne mijenjaju odgovarajuće uloge i odgovornosti** supervizora, eksternog revizora, ili uprave banke.
 - b) Radnje **nemaju prednost u odnosu na** MSR, MSFI, međunarodne najbolje prakse o korporativnom rukovođenju ili međunarodno priznate principe (IOSCO, Bazel, EIOPA, IAASB, itd.) posebno na područjima nezavisnosti i preuzimanja odgovornosti eksternih revizora i uprave banke.
 - c) Ključni ciljevi radnji su da se:
 - i. **Izgradi ili ojača komunikacija i interakcija** između supervizora i revizora;
 - ii. **Osigura** da je interakcija između supervizora i eksternih revizora **kontinualna i da se sprovodi na sistematski i strukturiran način**;
 - iii. **Održava** odnos između supervizora i revizora koji je u isto vrijeme i **kritički i konstruktivan**;
 - iv. **Obezbijedi osnova** za bolje i detaljnije uzajamno razumijevanje temeljnih pitanja i rizika u sektorima koji su podložni superviziji, te
 - v. **Dodatno podrže kako supervizorski, tako i revizorski procesi**.

Izvor informacija

UČEŠĆE 35 ZEMALJA ŠIROM EVROPE I SREDNJE AZIJE

- EU + Norveška
- REPARIS (Put u Evropu: Program reforme računovodstva i jačanja institucija)
- STAREP (Jačanje računovodstva i izvještavanja u zemljama istočnog partnerstva)

44 pitanja za
supervizore

35 zemalja
u regionu
ECA

Stopa
odgovaranja
od 85%

Vodič: Uvidi

Eksterna revizija

Rad revizora doprinosi djelotvornoj superviziji

Kanali komuniciranja

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

Teme od zajedničkog interesa

Eksterni revizori bi mogli da doprinesu više u konkretnim oblastima od interesa za supervizore

Inputi supervizora za revizore

Supervizori doprinose jačem kvalitetu revizije

Ostala komunikacija

Djelotvorna komunikacija između revizora / supervizora / odbora za reviziju unapređuje kvalitet revizije

Kratka dijagnostika za zemlje: KNF Poljska

Eksterna revizija

- Međunarodni standardi revizije (MSR) prevedeni, prevod pripremila Nadležna institucija za nadzor (KIBR), primjenjuju se
- Supervizori imaju pristup revizorskim izvještajima
- Eksterni revizori su u skladu sa zakonom u obavezi da objelodanjuju materijalne prevare i ostale značajne nalaze (greške, slabosti interne kontrole)
- Supervizori ne mogu da traže od revizora da obavljaju dodatne zadatke izvan opsega revizije da bi doprinjeli regulativnim aktivnostima

Kanali komunikacije

- Nema proporcionalnog pristupa u komunikaciji sa revizorima
- Sprovođenje kako trilateralnih, tako i bilateralnih sastanaka, uz sastanke koji uključuju odbor za reviziju, uvijek nakon izdavanja revizorskog mišljenja (sastanci obično jednom godišnje, ali sistemski važna pitanja se razmatraju na ad hoc osnovi). Postoji mješavina kako zvaničnih, tako i nezvaničnih kanala komunikacije
- Nema sistema za povratne informacije

Teme od zajedničkog interesa

- Nema diskusija sa revizorima o njihovoj revizorskoj strategiji i planu. Strategija revizije se ne prenosi supervizoru
- Vrednovanje zajmova, rezervisanje za zajmove, vrednovanje sredstava banaka, upravljanje rizikom, godišnji finansijski izvještaji, djelotvornost internih kontrola i uvjeravanje banke su obično teme koje se razmatraju. (nije tipičan slučaj da se razmatraju odbor za reviziju i pismo menadžmentu)
- Revizori revidiraju određene bonitetne izvještaje (npr. koeficijent solventnosti), ali nema sravnjivanja revidiranih finansijskih izvještaja da bonitetnim elementima kapitala

Input supervizora za reviziju

- Nema zakonski predviđenog ograničenja vezano za informacije koje supervizori mogu da podijele sa eksternom revizijom
- Nema uloge za supervizijsku nadležnu instituciju u inicijalnom imenovanju eksternih revizora (takođe nema konkretnih kriterijuma za imenovanje eksternih revizora banaka)
- Nema obavezne rotacije ili ponavljanja tendera za revizorske firme (tj. rotacija nakon 5 godina se zahtijeva samo za ključnog partnera u reviziji)

Ostala komunikacija

- Postoji sistem Tijela za nadzor nad revizijom (KIBR i KKN) i član UKNF je u strukturi jedne KIBR. Postoji i sistem obezbjeđivanja kvaliteta. U tipičnom slučaju oni više od jednom godišnje imaju sastanke sa supervizorom
- Odbor za reviziju se zahtijeva samo za poslovne banke. Sastaje se jednom godišnje, kao minimum, inače na ad hoc osnovi

Eksterna revizija

**Rad revizora
doprinosi
djelotvornoj
superviziji**

- » Supervizori i eksterni revizori: nadopunjujuće vještine i znanja
- » Finansijski izvještaji: važan ulazni element za superviziju (tj. da se dobije veći stepen povjerenja u bonitetne izvještaje kroz srađivanje sa revidiranim finansijskim izvještajima)
- » Eksterni revizori bi mogli da učestvuju u procesu supervizije kroz pružanje razumnih ili ograničenih uvjerenja vezano za spektar oblasti, na zahtjev supervizora :
 - » Interne kontrole
 - » Informatički sistemi
 - » Upravljanje rizikom
 - » Bonitetni izvještaji

Izvještavanje eksternih revizora pomaže u jačanju procesa supervizije

Eksterna revizija

**Rad revizora
doprinosi
djelotvornoj
superviziji**

Kapacitet supervizora

Opšta pitanja

Supervizori se suočavaju sa ograničenjima kapaciteta u smislu osoblja i obuke za računovodstvo i reviziju.

Supervizori nemaju uvek dobro razumijevanje toga od čega se sastoji eksterna revizija i kako oni mogu da se oslove na rad revizora.

Primjeri najbolje prakse

Nadležna institucija za bonitetnu regulaciju Ujedinjenog Kraljevstva (Prudential Regulation Authority – PRA) pokušava da obezbijedi redovniju obuku za supervizore o angažmanu između revizora i supervizora, sa fokusom na to kako bi oni mogli da bolje razumiju rad revizora, kao i podsticanje otvorenijeg i dubljeg dijaloga.

Moguće radnje

- Obezbeđivanje tekuće obuke o MSR i MSFI za osoblje u supervizorskoj nadležnoj instituciji.

Eksterna revizija

Rad revizora doprinosi djelotvornoj superviziji

Stepen korištenja eksternih revizora

Opšta pitanja

Većina evropskih supervizora može da zatraži od eksternih revizora da obavljaju dodatne zadatke koji su izvan opsega revizije. Međutim, u regionu ECA postoje različite prakse vezano za opseg rada revizora, stepen do kog revizori doprinose procesu supervizije, te tip uvjeravanja koja daju.

Moguće radnje

- Razmjenjivanje informacija sa eksternim revizorima na kontinualnoj osnovi i prije planiranja statutarne revizije.

Primjeri najbolje prakse

U Irskoj, Zakonom o centralnoj banci je 2013. godine uvedena odredba za to da Centralna banka traži od eksternih revizora da obezbijede uvjerenja vezano za oblasti koje se odnose na sljedeće: 1) Administrativne ili računovodstvene procedure; 2) Interne kontrolne mehanizme; 3) Upravljanje rizikom; 4) Organizacionu strukturu; te 5) Rukovođenje regulisanim pružaocima finansijskih usluga.

Eksterna revizija

**Rad revizora
doprinosi
djelotvornoj
superviziji**

Revizorski izvještaj dužeg formata

Opšta pitanja

U tekućem periodu veoma malo supervizora zahtjeva Revizorski izvještaj dužeg formata (Long-Form Audit Report – LFRR) od eksternih revizora.

Moguće radnje

- Zahtijevanje godišnjeg LFAR za SIB
- Opseg i sadržaj LFAR: fleksibilno, uspostavljeno zajednički, uključujući metodologiju / ograničenja revizije, nalazi o tekućim bojaznima / rizicima i preporučenim radnjama za njihovo korigovanje
- Razmatranje LFAR sa eksternim revizorom, upravom banke, odborom za reviziju i rizik.

Primjeri najbolje prakse

U Austriji, prema Zakonu o bankama Austrije, eksterni revizori banaka su u obavezi da revidiraju dodatni prilog (bonitetni izvještaj) zajedno sa eksternom revizijom finansijskih izvještaja.

Eksterna revizija

Rad revizora
doprinosi
djelotvornoj
superviziji

Dužnost i pravo na izvještavanje

Opšta pitanja

Eksterni revizori nemaju uvek **statutarnu dužnost da izvještavaju o značajnim nalazima i prevarama na koje naiđu u toku svoje revizije**. Takođe, sve oblasti odgovornosti ne obezbeđuju pravila za „sigurno utočište“ za revizore kada oni izvršavaju svoje **pravo da izvještavaju o drugim nalazima**.

Primjeri najbolje prakse

U BJR Makedoniji revizorska firma će bez odlaganja obavijestiti Guvernera u pisnom obliku ako, u toku revizije, otkrije da je solventnost ili likvidnost banke kompromitovana, a banka radi i/ili je radila, u suprotnosti sa propisima. Ovaj zahtjev odnosi se i na pravna lica sa kojima banka ima bliske veze.

Moguće radnje

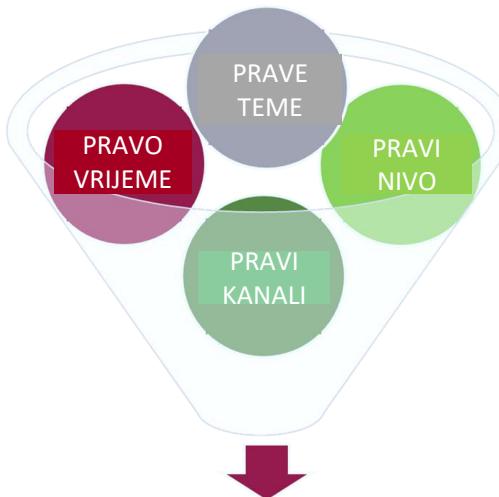
- Ažuriranje propisa: stvaranje pravila o bezbjednom utočištu
- Zahtijevanje pristupa svim tipovima revizorskih informacija koje su relevantne za superviziju

Kanali komunikacije

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

- » Redovne razmjene informacija omogućavaju objema stranama da izvršavaju svoje dužnosti na efikasniji način
- » Snažan i plodonosan odnos zavisi od „kvaliteta“ interakcije

KVALITETNA INTERAKCIJA
OPTIMIZACIJA KORIŠTENJA REVIZORA

“prave diskusije na pravom nivou i u pravo vrijeme” uz korištenje prikladnih kanala komunikacije

Kanali komunikacije

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

Proporcionalan pristup zasnovan na riziku

Opšta pitanja

Svi supervizori ne koriste proporcionalan na riziku zasnovan pristup kada komuniciraju sa eksternim revizorima.

Moguće radnje

- Razvijanje prikladnih kriterijuma za definisanje sistemski važnih subjekata
- Organizovanje većeg broja diskusija, u ranijoj fazi, sa eksternim revizorima tih subjekata
- Održavanje sastanaka sa predsjedavajućim odbora za reviziju tih subjekata

Primjeri najbolje prakse i regulativa

Narodna banka Belgije (NBB) koristi proporcionalan pristup kada obavlja interakciju sa eksternim revizorima na osnovu profila rizika banke, njene veličine, te od toga da li ona ima sjedište u Belgiji. Određen je skup kriterijuma kojim se određuju Sistemski važne banke (Systemically Important Banks – SIB). Sastanci sa SIB se održavaju na kvartalnom nivou (1 puta godišnje za banke koje nisu SIB), sa višim osobljem NBB. NBB šalje primjerak većine komunikacija između NBB i banke eksternom revizorom.

Kanali komunikacije

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

Tajming i učestalost komunikacije

Opšta pitanja

Iako je većina supervizora pomenula mogućnost održavanja ad hoc sastanaka sa eksternim revizorima, oni obično komuniciraju sa eksternim revizorima samo nakon što je revizorsko mišljenje već izdato.

Moguće radnje

- Zajednički definisati trajanje i opseg odnosa
- Sastanak + razmjena informacija ranije u toku procesa i redovnije u toku procesa revizije. Sastanci u fazi planiranja i prije izdavanja revizorskog mišljenja.
- Uspostavljanje ad hoc sastanaka / kontakata
- Održavanje fleksibilnog pristupa i izbjegavanje rutine

Primjeri najbolje prakse

Narodna banka Nizozemske (NBB) je uvela trilateralne sastanke 2 puta godišnje za velike banke i jedan put godišnje za ostale banke (osim malih banaka). NBB se takođe tri puta godišnje susreće sa Odborom za finansijski sektor Nizozemskog udruženja računovođa (NBA), te sa višim upravama revizorskih firmi (velike četvorke) na bazi podsektora (banke, osiguravajuća društva i penzijski fondovi). Susreću se i sa Odborom NBA jednom godišnje sa ciljem razmatranja pitanja strateške prirode.

Kanali komunikacije

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

Kanali komunikacije

Opšta pitanja

U opštem slučaju, supervizori koriste ili zvanične kanale ili ujednačenu mješavinu i zvaničnih i nezvaničnih kanala kada komuniciraju sa eksternim revizorima.

Moguće radnje

- Korištenje, prema tome šta je primjenljivo: zvaničnih / nezvaničnih, verbalnih / pisanih kanala; ad hoc / strukturiranih sastanaka
- Primarni zaduženi za održavanje odnosa, kolege i osoblje njihovih odgovarajućih timova i/ili eksperti

Primjeri najbolje prakse

U Danskoj Nadležna institucija za finansijsku superviziju (FSA) prima revizorski izvještaj dužeg formata od eksternih revizora svake godine, dok eksterni revizori primaju primjerak najvećeg dijela komunikacija između banke i danske FSA.

Kanali komunikacije

Supervizori bi mogli da se djelotvornije angažuju sa eksternim revizorima

Proces za povratne informacije

Opšta pitanja

Većina supervizora nema sistem za povratne informacije za ocjenjivanje kvaliteta odnosa sa eksternim revizorima. Kada proces za povratne informacije postoji, on je obično neformalan.

Moguće radnje

- Uspostavljanje redovnog procesa za povratne informacije i njegovo korištenje za monitoring kvaliteta dijaloga i ocjenjivanje postojećih praksi

Primjeri najbolje prakse

U Ujedinjenom Kraljevstvu, Odbor Nadležne institucije za bonitetnu regulaciju (PRA) je sproveo elektronsku anketu među supervizorima najvećih firmi o: 1) Učestalosti i tajmingu zakazanih ili zvaničnih sastanaka između revizora i supervizora; 2) Kvalitetu tih sastanaka; te 3) O tome da li je širi odnos bio takav da supervizori vjeruju da će ih revizori kontaktirati aktivno, nezvanično, izvan zakazanih sastanaka, radi objelodanjivanja bojazni koje se pojave.

Teme od zajedničkog interesa

Eksterni revizori bi mogli da doprinesu više u konkretnim oblastima od interesa za supervizore

Računovodstveni standardi

- Teme obuhvaćene standardima MRS 39 i MSFI 9, kao što su **vrednovanje**, **zajmova** i **rezervisanje**, kao i **vrednovanje sredstava** važne su za supervizore

Okrženje rizika i kontrole

- Djelotvornost sistema za internu kontrolu, upravljanje rizikom i informatičkih sistema subjekta su ključni ulazni elementi kada se ocjenjuje njegov profil rizika i mogućnost za nastavljanje rada

Bonitetne informacije

- Poštivanje bonitetnih propisa i konzistentnost objelodanjivanja u finansijskim izvještajima sa objavljenim bonitetnim informacijama

Teme od zajedničkog interesa

Eksterni revizori bi mogli da doprinesu više u konkretnim oblastima od interesa za supervizore

Planiranje i napredovanje revizije

Opšta pitanja

Malo supervizora razmatra strategiju i plan revizije sa eksternim revizorima. O promjenama u tim planovima se ne komunicira sa supervizorima na sistematičan način.

Moguće radnje

- Razmatranje sa eksternim revizorom oblasti koje mogu da imaju uticaja na strategiju revizije
- Korištenje strategije i plana revizije kao ulaznih elemenata za plan rada supervizije
- Traženje i razmatranje plana i strategije revizije za sistemski važe subjekte

Primjeri najbolje prakse i regulacija

U Hrvatskoj, od revizorske firme se zahtijeva da dostavi godišnji plan revizije za svaku kreditnu instituciju Hrvatskoj narodnoj banci, u kojem se ukazuje na oblasti fokusa, metodologiju revizije, kao i predviđeno trajanje revizije.

Teme od zajedničkog interesa

Eksterni revizori bi mogli da doprinesu više u konkretnim oblastima od interesa za supervizore

Računovodstvene politike

Opšta pitanja

Vrednovanje zajmova i rezervisanja za gubitke na zajmovima, i, opštije, djelotvornost finansijskih kontrola, bile su teme posebnog interesa za supervizore za razmatranje sa eksternim revizorima.

Moguće radnje

➤ Razmatranje sa eksternim revizorima procesa za dobijanje detaljnog razumijevanja internih kontrola i prepostavki koje se koriste u procesu vrednovanja sa ciljem osiguravanja da supervizori mogu da kritički ocijene da li su one relevantne, pouzdane i da li se koriste konzistentno.

Primjeri najbolje prakse

Francuski regulator obezbjeđuje listu potencijalnih tema za diskusiju: Računovodstvene teme (npr. implementacija novih računovodstvenih standarda, pregled značajnih računovodstvenih procjena); Teme koje se ne ponavljaju (npr: vjerovatnoća izdavanja kvalifikovanog mišljenja); Ostale moguće teme za diskusiju (npr: dokazi o neuspjesima u kontrolnom okruženju).

Teme od zajedničkog interesa

Eksterni revizori bi mogli da doprinesu više u konkretnim oblastima od interesa za supervizore

Bonitetni izvještaji

Opšta pitanja

Sravnjivanje između bonitetnih elemenata kapitala i revidiranih finansijskih izvještaja često nije podložno reviziji. Bonitetne izvještaje revizori često ne pregledaju.

Moguće radnje

- Zahtijevanje od eksternih revizora da pregledaju sravnjivanje bonitetnih sopstvenih sredstava sa računovodstvenim kapitalom;
- Zahtijevanje od eksternih revizora da pregledaju i ocijene interne kontrole subjekta za pripremanje bonitetnih izvještaja u sistemu regulatornog izvještavanja.

Primjeri najbolje prakse i regulacija

U Španiji se od eksternih revizora može tražiti da provjere konzistentnost računovodstvenih iznosa koji su sadržani u određenim bonitetnih izvještajima sa računovodstvenim registrima koji se pregledaju u okviru opsega revizije, a u određenim slučajevima njihovo uključivanje u Revizorski izvještaj dužeg formata.

Inputi supervizora za revizore

**Supervizori
doprinose
jačem kvalitetu
revizije**

- » Supervizori mogu da pomognu pri unapređivanju kvaliteta finansijskih informacija, na različite načine :
 - » Mogu da obezbijede okruženje koje podržava nezavisnost, objektivnost i integritet rada revizije
 - » Mogu da regulišu određene usluge vezano za imenovanje i rotaciju eksternih revizora, te ponovne tendere za reviziju, kao i monitoring i sankcionisanje revizora i njihovog rada
 - » Mogu sa ojačaju kvalitet revizije kroz razmjenu relevantnih informacija za eksternim revizorima

Inputi supervizora za revizore

**Supervizori
doprinose
jačem kvalitetu
revizije**

Razmjena informacija: između supervizora i revizora

Opšta pitanja

Pravila za čuvanje povjerljivosti mogu da spriječe supervizore da dijele informacije sa vanjskim revizorima, što može da ima negativne posljedice po superviziju.

Moguće radnje

- Stvaranje pravila za „čuvanje ulaza“ sa ciljem omogućavanja razmjene informacija sa eksternim revizorima. Te informacije mogu da se konkretno odnose na subjekt, na određenu industriju, ili da budu vezane za tekuće i nadolazeće rizike. Cilj je da se revizorima pomogne da sprovedu bolje revizije što bi, sa svoje strane, moglo da doprinese supervizijskom procesu.

Primjeri najbolje prakse

U Nizozemskoj supervizori imaju, u skladu sa zakonom, mogućnost izbora da li da razmjenjuju informacije sa eksternim revizorima, ali nisu u obavezi da to rade. Ponekad razmjenjivanje osjetljivih informacija sa revizorima može da dovede u opasnost „rješenja“. U takvim slučajevima supervizori ne razmjenjuju te osjetljive informacije sa revizorima. Ako informacije, međutim, imaju ili mogu da imaju direktni uticaj na mišljenje revizora, supervizor će razmijeniti te informacije sa eksternim revizorima.

Inputi supervizora za revizore

**Supervizori
doprinose
jačem kvalitetu
revizije**

Imenovanja eksternih revizora

Opšta pitanja

Većina evropskih supervizora ima neki oblik odgovornosti za nadzor nad imenovanjem eksternih revizora (tj. pravo da unaprijed izaberu, odobre / uklone ili naruče nezavisnu reviziju). Odgovornosti supervizora, međutim, variraju od zemlje do zemlje.

Moguće radnje

- Uspostavljanje okvira zasnovanog na principima
- Osiguravanje da je proces imenovanja revizora pravičan, objektivan, transparentan, nezavistan od uprave subjekta i dobro dokumentovan
- Redovno pregledanje i monitoring uslova za imenovanje eksternog revizora

Primjeri najbolje prakse

U Danskoj su eksterni revizori u obavezi da imaju sertifikaciju danske FSA. Oni bi trebalo da, **među drugim kriterijumima**, demonstriraju da su proveli najmanje 1.500 sati koje mogu da naplate u revidiranju finansijskih institucija u toku posljednjih 5 godina. Od tih sati koji su naplativi, 1.000 moraju da uključuju revizorske usluge za najmanje 3 banke. Svi ti sati bi trebalo da budu realizovani nakon što je dobijeno ovlaštenje državnog javnog računovođe, a 50% sati u funkciji revizora potpisnika ili menadžera revizorskog tima.

Inputi supervizora za revizore

**Supervizori
doprinose
jačem kvalitetu
revizije**

Rotacija revizorskih firmi i ponovni tenderi

Opšta pitanja

Rezultati pokazuju da je obavezno rotiranje revizorskih firmi rijetko, dok većina supervizora u tekućem periodu nameće obavezne rotacije ključnog revizorskog partnera.

U većini oblasti odgovornosti isti eksterni revizor može da bude ponovo imenovan bez prolaska kroz obavezni proces tendera.

Moguće radnje

- Uspostavljanje okvira za rotaciju eksternih revizora u skladu sa najboljim međunarodnim praksama sa ciljem osiguravanja nezavisnosti i izbjegavanja sukoba interesa
- Zahtijevanje da se koriste prikladni kriterijumi za izbor ključnog partnera u reviziji na strani relevantnih strana

Primjeri najbolje prakse

U EU, od juna 2016. godine, od subjekata od javnog interesa (Public Interest Entities – PIE) zahtijeva se da promijene svoje revizorske firme nakon mandata koji traje maksimalno 10 godina. Desetogodišnji mandat se može produžiti za još 10 dodatnih godina ako se sprovedu tenderi, a za do 14 dodatnih godina u slučaju zajedničke revizije. Postoji mogućnost da se usvoji kraći period rotacije. Ključni revizorski partneri PIE se moraju rotirati najmanje jednom u 7 godina sa periodom „hlađenja“ od 3 godine.

Ostala komunikacija

Djelotvorna
komunikacija
između
revizora /
supervizora /
odbora za
reviziju
unapređuje
kvalitet revizije

- » AC i AOB doprinose jačanju kvaliteta revizije kroz djelotvorni nadzor nad radom eksternih revizora i njihovu mogućnost da formiraju mišljenje o finansijskim izvještajima subjekta:
 - » AC savjetuju o imenovanju eksternih revizora ili ocjenjuju djelotvornost njihovog rada
 - » AOB imaju za cilj identifikaciju neuspjeha i slabosti u eksternim revizijama subjekata, te da pregledaju rad eksternih revizora, namećući sankcije i/ili korektivne radnje, po potrebi
- » I jedni i drugi igraju ključnu ulogu u izgradnji prikladnog okvira za korporativno upravljanje i visoko kvalitetne eksterne revizije

Ostala komunikacija

Djelotvorna komunikacija između revizora / supervizora / odbora za reviziju unapređuje kvalitet revizije

Odnos između supervizora i AOB

Opšta pitanja

Iako većina supervizora ima linije komunikacije sa AOB, učestalost sastanaka i komunikacija sa AOB varira od jedne do druge oblasti odgovornosti.

Moguće radnje

- Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju (Memorandum of Understanding – MoU) između AOB i supervizorske nadležne institucije
- Sastanci sa AOB na redovnoj osnovi bez sprječavanja ad hoc sastanaka

Primjeri najbolje prakse

U skladu sa Direktivom o statutarnoj reviziji EU, sistemi za javni nadzor će imati konačnu odgovornost za nadzor sljedećeg: odobravanja i registracije statutarnih revizora i revizorskih firmi; usvajanje standarda etike, internu kontrolu kvaliteta revizorskih firmi i revizije; kontinualnu edukaciju, obezbeđivanje kvaliteta; istražne i disciplinske sisteme.

Ostala komunikacija

Djelotvorna komunikacija između revizora / supervizora / odbora za reviziju unapređuje kvalitet revizije

Tijela za nadzor nad revizijom i obezbjeđivanje kvaliteta

Opšta pitanja

U mnogim oblastima odgovornosti, profesionalno udruženje za revizore je odgovorno za obezbjeđivanje kvaliteta.

U EU će jedinstvena nadležna institucija biti određena da snosi konačnu odgovornost za sistem javnog nadzora nad revizijom (obavezno od 2016. godine).

Moguće radnje

➤ Zahtijevanje implementacije prikladnih alata, metodologija i vještina za agencije za javni nadzor i obezbjeđivanje kvaliteta u odgovarajućoj oblasti odgovornosti. To uključuje tekuću obuku i zahtjeve za znanjima o MSFI i MSR, već kako je primjenljivo.

Primjeri najbolje prakse i regulativa

U Češkoj će sistem za obezbjeđivanje kvaliteta revizije: biti nezavistan, biti podvrgavan javnom nadzoru, imati sigurno finansiranje, biti izvršavan od strane fizičkog lica koje je nezavisno od kontrolisanih revizora i koje ima dovoljno profesionalno obrazovanje i iskustvo u oblasti statutarnih revizija i računovodstvenog izvještavanja (tj. koje je položilo specijalizovanu obuku koju određuje Komora) i sprovodiće se najmanje jednom u tri godine za revizore banaka.

Ostala komunikacija

Djelotvorna komunikacija između revizora / supervizora / odbora za reviziju unapređuje kvalitet revizije

Odbori za reviziju

Opšta pitanja

Uloga i odgovornosti, kao i kapacitet, odbora za reviziju, razlikuje se u različitim zemljama regiona ECA. U nekoliko oblasti odgovornosti odbori za reviziju nisu obavezni za banke.

Moguće radnje

- Zahtijevanje od banaka da imaju odbor za reviziju
- Promovisanje djelotvornih odbora za reviziju, sa članovima koji su nezavisni i imaju prikladne vještina
- Sastanci sa predsjedavajućim odbora za reviziju SIB

Primjeri najbolje prakse

U Sloveniji odbori za reviziju sprovode monitoring djelotvornosti procesa upravljanja rizikom, funkcija interne revizije i interne kontrole, te pregledaju računovodstvene procedure banaka.

HVALA NA PAŽNJI